

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **N. L.**, a její nezletilé dcery **U. M.**, zast. Organizací pro pomoc uprchlíkům, Praha 9, Kovářská 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2012, čj. OAM-26/ZA-ZA06-PA03-2012 t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně podala jménem svým a jménem své nezletilé dcery žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 26. 1. 2012, o této žádosti rozhodl žalovaný správní orgán rozhodnutím ze dne 16. 4. 2012 tak, že mezinárodní ochranu podle ust. §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) žadatelce a její dceři neudělil.

V žalobě žalobkyně namítala, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, neboť nebyly řádně zohledněny veškeré jí namítané skutečnosti, odkázala i na spisový materiál, vztahující se k žádosti jejího manžela, pana M. U. V doplnění žaloby pak žalobkyně namítala porušení ust. §§ 2, 3, 50, 52 a 68 správního řádu, namítala, že splňuje podmínky ust. § 12, 13 a 14a) zákona o azylu. Porušení správního řádu žalobkyně spatřuje zejména v tom, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, nepřihlížel ku všemu, co vyšlo v řízení najevo a neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Odůvodnění rozhodnutí považuje žalobkyně za nedostatečné co do úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu. Rozhodující příčinou problémů žalobkyně a její rodiny byla její gruzínská národnost. Žalobkyně je přesvědčena, že žalovaný měl přihlídnout k průběhu vyšetřování policie v její věci, neboť je to důležité pro zjištění stavu věci, o němž nejsou žádné pochybnosti, zejména s ohledem na posouzení možnosti domáhat se ochrany u státních orgánů země původu. Žalobkyně poukazuje na čl. 7 Směrnice Rady 2004/83/ES z 29. dubna 2004 - kvalifikační směrnice s tím, že o mezinárodní ochranu většinou žádají osoby, vůči nimž jednaly státní orgány země původu diskriminačně a nepostupovaly v souladu se zákony. Žalobkyně měla ve své zemi problémy poté, co byla s dcerou sražena autem a projevila svůj nesouhlas s postupem policie, která nechtěla vyvodit odpovědnost řidiče za neposkytnutí pomoci a opuštění místa nehody z důvodu gruzínské národnosti žalobkyně. Zároveň nebyla její dceři poskytnuta náležitá zdravotní péče a byl vyhotoven znalecký posudek bez toho, aby lékař dceru vyšetřil. Obdobně v rozporu se zákonem postupoval i soudce, který nařídil jednání v den, kdy se žalobkyně k soudu dostavila a následně jí sdělil, že ústní jednání již ve věci proběhlo a rozsudek jí bude doručen až po uplynutí lhůty pro podání odvolání proti němu. Postup státních orgánů i lékařů tak nebyl standardní. Dále žalobkyně přibližuje právní úpravu správního kodexu Ukrajiny a trestního zákoníku, konkrétně v úpravě jednání řidiče dopravního prostředku, který opustí místo nehody, s tím, že v jejím případě došlo k posouzení věci dle nesprávného ustanovení, po vyslovení jejího nesouhlasu s jednáním státních orgánů byla několikrát kontaktována telefonicky a bylo jí vyhrožováno. Žalobkyně má za to, že se jednalo o telefonáty z policie, představil se jí major od policie – zde si dle jejího přesvědčení správní orgán dotváří jí uváděné informace svými vlastními úvahami a dohady s tím, že se mohlo jednat i o jiné osoby, neboť je nepravděpodobné, že by se při anonymním telefonátu taková osoba představila jménem i hodností. Žalobkyně poukazovala i na nezákonný postup policie a bylo tak pravděpodobné, že vyhrožujícími osobami mohly být policisté. Z tohoto důvodu měl žalovaný zjistit, zda žalobkyně a její rodina mohla mít odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu ze strany původců pronásledování, případně, zda zde byl kauzální nexus mezi pronásledováním a jedním z jeho azylově relevantních důvodů dle § 12 zákona o azylu. Toto dle bodu 9 Doporučení v oblasti mezinárodní ochrany ze 7. května 2002 UNHCR závisí na konkrétních okolnostech každého individuálního případu. Žalobkyně se domnívá, že její obavy z pronásledování po jednání státních orgánů Ukrajiny a početných výhrůžkách ze strany policie byly odůvodněné, nutno vzít v úvahu i to, že její manžel byl napaden dvěma osobami, které se prokázaly průkazem policie. Žalovaný toto vyhodnotil jako napadení neznámými osobami, jedná se však o nepodložený závěr. Čl. 9 a č. 4 kvalifikační

směrnice takové jednání váže k možnosti důvodných obav z pronásledování či reálného nebezpečí vážné újmy. Rozhodnutí NSS Azs 74/2009-51 z 9. 2. 2010 popisuje situaci, kdy není možné nebo účelné trvat u žadatele o mezinárodní ochranu na předchozím pokusu žádosti o ochranu v zemi původu, a toto se na žalobkyni vztahuje, když jí hrozilo pronásledování ze strany státních orgánů, na základě korupce neměla možnost dosáhnout spravedlnosti, nevládní organizace a ombudsman nejsou poskytovatelem ochrany dle čl. 7 kvalifikační směrnice. Její problémy by pak nevyřešilo ani vnitřní přesídlení, novou adresu by musela nahlásit právě na policii. Je dále přesvědčena, že rozhodující příčinou pro nezákonný postup státních orgánů a výhrůžek policie byl právě její gruzínský původ, tento zdůrazňoval viník nehody, vyšetřující policista i ošetřující lékař. Se svojí národností měla problém i při hledání zaměstnání a při studiu na Ukrajině, hlavní problémy ale začaly poté, co došlo k autonehodě. Odkazuje na rozhodnutí NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70 s tím, že dle tohoto závěru nemusí být její národnost výlučnou příčinou pronásledování, stačí, když je rozhodující. Přitom žalobkyně uvedla, že na Ukrajině dochází k pronásledování osob s gruzínskou národností, ke korupci u státních orgánů a beztrestnému zneužívání svěřených pravomocí policie a žalovaný se s těmito tvrzeními řádně nevypořádal na podkladě závěrů o potřebě relevantních, důvěryhodných a vyvážených, aktuálních a z různých zdrojů ověřených informací, transparentních a dohledatelných, tak, jak ukládají závěry rozhodnutí NSS ze dne 4. 2. 2009 čj. 1 Azs 105/2008. Manžel žalobkyně byl z důvodu obav svého zaměstnavatele z možných problémů se státními orgány Ukrajiny propuštěn ze zaměstnání, toto tvrzení žalobkyně však žalovaný neakceptoval a uzavřel, že mohl odejít ze zaměstnání i proto, že si hodlal např. zajistit živobytí prací v zahraničí. Žalobkyně se závěry žalovaného nesouhlasí, nemůže souhlasit ani se závěrem, k němuž dospěl správní orgán na str. 10 svého rozhodnutí v tom smyslu, že evidentním a jediným důvodem její současné žádosti je snaha legalizace zdejšího pobytu. V této souvislosti žalovaný poukazuje na rozsudek NSS ze dne 18. 11. 2004 čj. 7 Azs 117/2004, který pojednal o mimořádnosti azylového řízení pro ochranu cizinců s tím, že pro legalizaci zdejšího pobytu slouží instituty zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně však zem původu opustila pro důvodné obavy z pronásledování a vážné újmy, hrozící ze strany státních orgánů Ukrajiny, žalovaným citovaná situace dopadá na zjevně nedůvodné žádosti. Dále pak žalobkyně uvádí, že pokud by k jednání výše uvedenému v zemi původu nedošlo, Ukrajinu by vůbec neopustila, ovšem obává se zabití, případně zajištění policií a mučení či nelidského a ponižujícího zacházení. Žalovaný nepřihlížel ku všemu, co vyšlo v řízení najevo, žalobkyně poukazuje na porušení ust. § 50 a § 52 správního řádu v této souvislosti, s tím, že pro hodnocení situace v zemi původu vycházel správní orgán ze zpráv, citovaných na str. 6 svého rozhodnutí, pro posouzení udělení doplňkové ochrany však nepřihlédl ku zprávám MZ USA a organizace Human Rights Watch – zde opět odkaz na závěry rozhodnutí NSS ze dne 4. 2. 2009 čj. 1 Azs 105/2008 co do potřebného rozsahu a obsahu podkladových informací. Správní orgán tak hodnotil cit. situaci pouze dle podkladů MZV ČR, s ostatními zdroji se nevypořádal, v nich se však např. uvádí, že ústava sice garantuje nestranné soudnictví, v praxi však zůstalo soudnictví pod tlakem výkonné a zákonodárné moci, bylo poznamenáno korupcí a neefektivitou. Byly i náznaky toho, že obvinění často podplatili pracovníky na soudě, aby stáhli obvinění předtím, než byly případy projednány, případně aby snížili nebo

změnili uložený trest. I další odkaz na to, že Ukrajina je demokratickou zemí, jejímž občanům nehrozí diskriminace a pronásledování z azylově relevantních důvodů zjevně poukazuje pouze na zákony zakotvenou možnost obrátit se na příslušné orgány, skutečné uplatňování těchto zásad v praxi však žalovaný nehodnotil. Žalovaný ani neprovedl překlad jí předložených důkazů, v čemž spatřuje žalobkyně porušení ust. § 3 správního řádu.

V dalším podání žalobkyně je uvedeno, že dne 9. 5. 2012 zjistil manžel žalobkyně telefonicky od svého bratra, že otce dne 8. 5. 2012 navštívila v jeho domě policie, ptala se po žalobci a jeho manželce, policisté nadávali a poukazovali na gruzínský původ žalobkyně, otce udeřili a ten upadl do bezvědomí. Byla přítomna babička, která byla v šoku. Otec manžela žalobkyně upadl do bezvědomí a 10. 5. 2012 na následky zranění zemřel, lékařská zpráva o úmrtí však hovoří jako o důvodu úmrtí o srdečním záchvatu, pitva nebyla provedena ani na žádost bratra manžela žalobkyně. Žalobkyně předložila úmrtní list a lékařskou zprávu o úmrtí a dále dvě zprávy Amnesty International, pojednávající o korupci, nepřiměřeném vyšetřování policejní kriminality a o zneužívání moci policie na Ukrajině a novinový článek o svém případě, soud následně provedl překlad těchto podkladů. Dne 27. 7. 2012 žalobkyně soudu sdělila, že začátkem týdne jí bylo do PoS doručeno podání neznámého odesílatele s okopírovanými fotografiemi mrtvého otce manžela, manžel byl informován bratrem, že se na místě jejich posledního bydlení na Ukrajině informovala policie od sousedů o jejich pobytu a bratr jim doporučil, aby se ztratili a již jej nekontaktovali. Původcům pronásledování je již zřejmě známo, kde se nacházejí, nepřijedou k jednání, neboť se obávají cestovat hromadnou dopravou, jsou v Praze, ale mohli by se pouze vrátit do PoS v Kostelci, či do Havířova, kam se ale obávají, je blíže hranicím a více vzdáleno od centra města.

Žalovaný správní orgán na žalobní námitky reagoval dne 15. 8. 2012 písemným vyjádřením, v němž uvedl, že s obsahem žaloby nesouhlasí, neboť při svém rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobkyně tvrdila. K těmto shromáždil adekvátní informace o situaci v zemi původu, vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a jeho rozsahu. Žalovaný své rozhodnutí řádně odůvodnil. Žalobkyně tvrdila, že její problémy byly zapříčiněny její gruzínskou národností, na území Gruzie měla předtím zase problémy kvůli svému původu z ruskojazyčné rodiny. Do doby autonehody se její problémy vyskytovaly v únosné míře. Žalovaný po zjištění stavu, prezentovaném žalobkyní, však k závěru o tom, že důvodem liknavého a nevstřícného postupu policie při vyšetřování okolností a následků autonehody byla její gruzínská národnost, nedospěl, neboť namítané národnostní důvody nelze považovat za skutečnost, která by byla hybným faktorem celého případu. Jako primární žalovaný považuje snahu účastníka nehody vyhnout se postihu za každou cenu, navzdory tomu se ovšem žalobkyně projednání věci před soudem domohla, byť při vynaložení značného úsilí. Jakkoli je pak s postupem a výrokem soudu nespokojená, domáhání se svých práv jí odepřeno nebylo. Pokud má žalobkyně zato, že došlo k nezákonnému rozhodnutí a soudní proces neproběhl spravedlivě a bez vad, lze se nápravy domáhat soudní cestou. Správní orgán v řízení o žádosti žalobkyně přihlédl k postupu státních orgánů, není však povolán jejich úlohu suplovat. Sama žalobkyně připustila, že viníkem nehody je vlivná osoba, čímž si

vysvětluje následná pochybení postupů policie a prokuratury, pokud pokládá tuto souvislost za pravděpodobnou, jak naznačila odkazem na existující korupci na Ukrajině, je zdůvodnění jejích problémů vlastní gruzínskou národností nepřijatelné. Žalovaný chápe výhrady žalobkyně vůči takto motivovaným nepřátelským výrokům, hlavní příčinou jejích potíží však nebyly. Přezkoumávat adekvátnost lékařského postupu lege artis a hodnotit zpětně, zda byla stížnost žalobkyně na postup lékařů v nemocnici řádně a odborně správně vyřízena, správní orgán povolán není. S přihlédnutím k vyjádření žalobkyně o následné hospitalizaci dcery na neurologickém oddělení, které žalobkyně iniciovala a k jejímu současnému zdravotnímu stavu však má za to, že poté byla dceři poskytnuta lékařská péče v rozsahu a zaměření, vůči němuž nemá žalobkyně výhrady. Žalovaný dále připouští, že odkaz na úlohu médií v řešení nastalé situace nebyl případný, na str. 9 rozhodnutí však rozlišuje ochranu, jíž se lze domáhat soudní cestou a je poskytována orgány reprezentujícími státní moc a teprve následně jako další možnost odkazuje na možnou pomoc médií, ombudsmana a nevládních organizací. Žalovaný konstatoval oprávněně, že žalobkyni a její nezletilé dceři pronásledování ukrajinskými státními orgány nehrozí, obavy z dalšího násilného jednání osob, které se prezentovaly jako příslušníci policie a v minulosti žalobkyni ohrožovaly, včetně osob, které napadly jejího manžela, nekorespondují s následným jednáním žalobkyně, která, ač ve věci samotné – dosáhnout soudního projednání autonehody – se projevovala aktivně, ve věci protizákonných aktivit zmíněných osob srovnatelným způsobem nereagovala, ač měla možnost domáhat se ochrany u nadřízených orgánů policie. Taková možnost z podkladových materiálů plyne, tuto možnost se však žalobkyně využít nepokusila. Události, které dle žalobkyně nastaly dne 8. 5. 2012 a v následující době na Ukrajině, žalovaný zohlednit nemohl, neboť k nim došlo po vydání napadeného rozhodnutí. Žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. 4. 9. 2012 podal správní orgán doplňující vyjádření, v němž reagoval na zaslané doplnění žaloby s poukazem na ust. § 75 s.ř.s., když, jak uvedl i shora, k uváděným okolnostem došlo po vydání napadeného rozhodnutí.

Ze správního spisu plyne, že žalobkyně podala dne 26. 1. 2012 jménem svým a svého nezletilého dítěte M. U., žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice, uvedla, že je státní občankou Ukrajiny, gruzínské národnosti, její dcera je rovněž občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti. Žalobkyně je vdaná a současně s ní žádá o MO i její manžel M. U.. Její rodiče žijí v Gruzii. V letech 2001 – 2004 pobývala ve Velké Británii, v letech 2008 a 2010 pobývala vždy cca čtvrt roku v Gruzii u rodičů. Má cestovní pas a rodné listy, nikdy nebyla politicky organizována, má nedokončené VŠ vzdělání, ve Velké Británii pracovala v restauraci, má odborné předpoklady k práci překladatelky anglického jazyka. Jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně označila nebezpečí ze strany vládních, bezpečnostních orgánů a lékařů a popsala, že ji a dceru 8. 4. 2011 porazilo auto, nikdo jí neposkytl pomoc. Zavolala sanitku, poté přijela i policie, ukázalo se, že je srazil velmi mocný a vlivný člověk z Poltavy, který však od nehody odjel. Policie ho vypátrala a on později volal a nabízel peníze za stažení obvinění. Za manželem tento člověk přišel, když byla žalobkyně s dcerou v nemocnici a to již i vyhrožoval, že pokud si nevezmou peníze, budou mít velké

problémy. Jednalo se o pana M.. V nemocnici je přestali léčit, museli z ní odejít. Dcera měla otřes mozku a byla odvezena na chirurgii, ale poté, co rodina odmítla vzít peníze, byla přeložena na ORL a byla stanovena úplně jiná nemoc, která nemohla mít podklad v autonehodě. 20. 4. pak museli opustit nemocnici a žalobkyně sepsala stížnost, když se zeptala lékaře, proč je neléčí, doporučil jí vrátit se do Gruzie. Dcera byla ve špatném stavu, ale 26. 4. přišla odpověď, že k žádnému pochybení nedošlo. Dne 27. 4. poslal žalobkyni obvodní lékař do nemocnice, kde ležela do 6. 5., měla rozbité koleno a bolela ji páteř a záda. S dcerou navštívili místního neurologa, měla stanovenou diagnózu těžkého otřesu mozku, úrazu hlavy, poté „katarální otit, dvoustranný gajmorit“ a virovou infekci. 4. 5. sepsala žalobkyně stížnost ombudsmanovi o tom, že policie nesepsala žádný protokol a též, že se začala chovat jinak poté, co zjistila, že žalobkyně je gruzínské národnosti. O tom, co se přihodilo, přitom žalobkyně podala oznámení policistovi, který se za ní dostavil do nemocnice – ten je pouze poslal písemně k soudní expertíze. Když se začali obracet na úřady o pomoc, toto vyvolalo agresi policie. K soudu je vůbec nepustili, o čemž žalobkyně sepsala stížnost a otiskla to i v tisku, nejdříve v internetových novinách „Novyny Poltavštiny“, poté jej publikovali noviny „Svoboda slova“, ozvala se i televize, to však již bylo po delší době, takže to odmítli. To vše však vedlo k tomu, že je začali pronásledovat, ponižovat a porušovat jejich lidská práva. Osobně jí volal major z policie, který jí sprostě nadával kvůli národnosti, že by jim měli utrhnout hlavy, volal na pevnou linku i na mobil. Když se přestěhovali, vždy je našli. V listopadu 2011 odjela žalobkyně k příbuzným do Kirovogradu, manžel večer venčil psa, přidali se k němu dva lidé, ukázali průkazy policie a beze slova jej paralyzovali, po pádu do něho začali kopat, řekli, že ať se schovají kam chtějí, všude je najdou. Po této poslední kapce se rozhodli odjet, obrátili se na cestovní kancelář, protože už na Ukrajině nemohli žít. Dříve se setkala s problémy kvůli národnosti, i v Gruzii, kde zase byly proto, že je z ruský mluvící rodiny, ale vždy se to odehrávala v mezích snesitelnosti. S rodinou žádá žalobkyně o azyl, neboť se bojí pronásledování a omezování svých lidských práv. Vrátit se nemůže, zmizeli by a nikdo by nic nedokázal.

Dne 30. 1. 2012 byl s žalobkyní proveden pohovor, krom skutečností, které soud konstatuje z výše uvedené žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně v jeho rámci uvedla, že pro cestu do ČR měla rodina pasy a české turistické vízum, které vyřídila cestovní kancelář. Manžel musel předložit potvrzení o příjmech a ona, protože nebyla zaměstnána, výpis z banky. Dále žalobkyně uvedla, že se narodila v Gruzii, v Rustavi, v r. 1991 došlo k rozpadu SSSR a k moci se dostal Gamsachurdia, docházelo k válečným konfliktům a k útlu ruský mluvících obyvatel, bývalí kamarádi po ní házeli kameny a stříleli jim do oken. Předci pocházeli z Ukrajiny a Běloruska, pociťovali tak oboustranný útlak. V r. 1994 nechtěli přijmout jejího bratra kvůli gruzínskému příjmení do ruské školy v Rustavi. V r. 1998 žalobkyně začala studovat v Tbilisi na univerzitě obor tlumočnický anglického jazyka – technické zaměření, studovala obvyklým způsobem, někteří vyučující ji však nechtěli pustit ke zkouškám. Na univerzitě studovala řada cizinců, ale v ruské sekci, kde byla ona, nebyli téměř žádní Gruzíni. V říjnu 2001 toho již měla dost a jela studovat do Londýna, kde podle možností i pracovala. Tam také poznala budoucího manžela. V r. 2004 spolu přijeli na Ukrajinu, neboť se rozhodli, že spolu budou žít. V r. 2005 či

2006 otec vážně onemocněl, potřeboval peníze, ale ona je nemohla jako cizinec do zahraničí poslat, byla stále občankou Gruzie. Když zaměstnavatelé toto zjistili, odmítli ji zaměstnat. V září 2007 se jim narodila dcera, manželství uzavřeli v lednu 2005, po sňatku chtěla přijmout příjmení manžela, ale nedovolili jí to s ohledem na její občanství, s tím, že by bylo potřebné odjet s manželem do Gruzie, tam si změnit příjmení, proto si ho ponechala, aby spolu mohli žít na Ukrajině. Pak vše probíhalo normálně, až do popsané nehody, kdy řidič vůbec nevystoupil, pouze spolujezdec, který jim vynadal, auto odjelo. Ležely v mokru a špíně, hodně pršelo, ještě že se toto přihodilo prakticky u jejich domu, odnesla dceru domů a zavolala sanitku. Za chvíli přijel vyšetřovatel N., vzal si na žalobkyni číslo. Odvezli je do nemocnice na dětskou chirurgii, dcera měla traumatické poranění mozku a otřes mozku, dostali od vyšetřovatele písemné nařízení, že se mají po vyléčení dcery dostavit k lékařskému soudnímu znalci, 6. 5. tam tedy jely. Ovšem tam jim sdělili, že soudní znalec již expertizu 26. 4. 2011 provedl a napsal lékařskou zprávu, ač dceru nikdy neviděl, napsal ji na základě lékařských zpráv. 11. 5. sepsali žalobu na úřad pro ochranu zdraví a na městskou prokuraturu v Poltavě na postup policie. Dne 13. 5. šla žalobkyně osobně k okresnímu soudu v Poltavě zjistit, co je s jejím případem, na nástěnce viselo, že její případ je tentýž den projednáván soudcem Savčenkem a jedná se o správní případ. Ve 13 hodin ukázala občanský průkaz s tím, že je poškozená, ale vůbec ji tam nepustili, zatímco čekala, jednání probíhalo, za půl hodiny jí řekli, že vše skončilo a řidič M. není vinen. Požádala o kopii rozhodnutí, řekli jí, že toto pošlou do 10 dnů, nebyla spokojená, proto ihned sepsala stížnost. Poté vyšel soudce a řekl, že si spletli její jméno a její soud se koná dne 17. 5. a dostala předvolání. Dostavil se i viník nehody, vše probíhalo dle správního kodexu, ač se mělo jednat o trestní zákon a viník byl shledán nevinným. Žalobkyně se obrátila na lidového poslance K. s žádostí o pomoc, ministra vnitra do Kyjeva, další dopis poslali na krajské oddělení MV i na městské oddělení v Poltavě a stěžovali si na postup policie. Nedostali žádný protokol a špatně kvalifikovali trestný čin za přestupek, vše začalo, když se dozvěděli, že je žalobkyně gruzínské národnosti a pletli vše dohromady, aby se v tom nevyznala. Poslanec a úřad ombudsmana napsali dopis prokurátorovi, ten ale pochybení neshledal, úřad pro ochranu zdraví též ne. V srpnu byla žalobkyně s dcerou v rehabilitačním centru pro děti s poškozeným nervovým systémem na doporučení jejího lékaře z polikliniky a začátkem září se dostavila s dítětem ku znalci, který ji běžně prohlédl a v říjnu vydal neúplný dokument, chyběl závěr znalce s odůvodněním, že nedošly potřebné podklady. Od září ale začali volat různí lidé od policie, včetně majora, začali vyhrožovat, že prý si žalobkyně moc dovoluje, že budou pykat za zveřejnění věci. Rodina vlastní v Poltavě 4 byty, v nichž bydlí příbuzní, měnili bydliště, ale začali vyhrožovat i manželovi, volali i v noci, zastrašovali, na noc pak žalobkyně odpojovala telefony. Manžela propustili z práce, řekli, že nepotřebují problémy, bylo to asi 20. 12., vzal si dovolenou a novou práci již ani nehledal. Po napadení manžel nikam nic nehlásil, báli se již obrátit kamkoliv. Našli by je všude, museli by nechat vypsát propisku, přestěhování tak nemělo význam. O vycestování jinak nikomu neřekli, báli se, že by měli problémy. Přes internet se spojili s příbuznými, ti o žádných problémech nemluvili. Zdravotní stav dcery je stabilní, někdy trpí bolestmi hlavy, žalobkyně mívá problémy s ploténkou, s tím souvisí i občasná bolest srdce z tlaku hrudních obratlů. Žalobkyně uvedla, že pokud by se vrátili, zřejmě by jim opravdu utrhli hlavy, ani by se to nikdo

nedozvěděl, vydali by prohlášení, že došlo k nějaké nešťastné náhodě, to se na Ukrajině často děje. Je to beztrestný chaos a zvláště bezpečnostních orgánů, nikdo se proti tomu nemůže postavit a není za takové jednání potrestán. Disk, který předložila, obsahuje všechny dopisy, závěry znalců, rozhodnutí soudu a zprávy z nemocnice. Dne 10. 3. 2012 byla žalobkyně seznámena s podkladovými zprávami a nenavrhovala jejich doplnění.

Při jednání soudu dne 11. 2. 2013 žalobkyně uvedla, že jediným důvodem, pro který přijeli do ČR, je jejich bezpečnost. Její zástupkyně pak znovu poukázala na nesprávné a nezákonné jednání státních orgánů Ukrajiny poté, co vyšla najevo gruzínská národnost žalobkyně a totožnost viníka nehody, dle kvalifikační směrnice je patrné, že žalobkyně měla důvodný strach z pronásledování z důvodu národnosti, pomoci se snažila domoci, vyjádřila i nesouhlas s jednáním policie, takový projev je možné charakterizovat jako vyjádření určitých názorů ve smyslu čl. 10 odst. 1 písm. e) cit. směrnice. O selhání jednotlivce hovořit nelze, když se jednalo o státní policejní orgány (čl. 4 odst. 4 téže směrnice). Žalobkyně je proto přesvědčena, že splňuje podmínky ust. § 12 písm. b), 14a) zákona o azylu. Zpráv o zvláště ukrajinské policie je mnoho, zástupkyně žalobkyně plně odkázala zejména na provedené důkazy. Vzhledem k uvedenému pak zástupkyně zdůraznila, že žalobkyně se vyjadřovala ve své věci veřejně, projevovala tak své politické názory. Ze všech podkladů vyplývá bezpráví, které lze přičíst policejním orgánům země původu, špatné zacházení. Z toho plyne i důvodný strach žalobkyně z případného návratu, hrozba nebezpečí a pronásledování je reálná, i hrozby vážné újmy. Žalobkyně trvá na návrhu zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Žalovaný správní orgán prostřednictvím pověřené pracovnice odkázal při jednání soudu na svá vyjádření i zejména své odůvodnění rozhodnutí od str. 5. S námitkami nesouhlasí, daný stav věci byl zjištěn jako skutečný a dostatečný, sama žalobkyně konečně uvedla, že případné pronásledování z důvodu gruzínské národnosti se odbyvalo v rovině snesitelné a problémy měla i v samotné Gruzii jako ruský mluvící. Viník nehody se evidentně snažil o mimosoudní vyrovnání, žalobkyně však trvala na soudním procesu, který se v souladu se zákonodárstvím země původu konal. Postupně se pak rodina obracela i na poslance, ombudsmana, prokuraturu i veřejná média a v zemi existovaly i další možnosti, ať již justiční či policejní. U případného vyhrožování nelze prokázat a není doloženo, že se jednalo o skutečné policisty, i pokud by tomu tak bylo, bylo možno domáhat se disciplinárního řízení jednotlivých osob. Pokud jde o zdravotní péči, oběma žalobkyním byla poskytnuta a její případná nesprávnost či nedostatečnost nemůže být předmětem zkoumání správních orgánů, stejně jako zkoumání viny či postupu policejních a soudních institucí. Žalovaný v současné době hodnotí žádost žalobkyně jako snahu o legalizaci zdejšího pobytu, azylově relevantní důvody neshledal, zdůrazňuje možnost řešení situace rodiny prostřednictvím zákona o pobytu cizinců. Pokud by měla být žádost vnímána jako snaha o lepší zdravotní péči, žalovaný odkazuje na rozhodnutí NSS sp. zn. 2 Azs 30/2007 či 1 Azs 6/2008. Žalobkyně v současné době soustavnou zdravotní péči nepotřebují, neuvádějí závažnější zdravotní potíže, nebyly doloženy trvalé následky nehody. Předložené zprávy řeší obecně situaci na Ukrajině, chybí však argumentace

jak toto aplikovat na tento konkrétní případ. Žalobkyně byla se zprávami seznámena, jejich doplnění nežádala. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Soud v průběhu jednání provedl důkazy materiály, které předložil soudu žalobce a které byly přeloženy do českého jazyka. Jedná se o zprávy Amnesty International, a to z 16. 12. 2011, pojednávající o tom, že EU musí na summitu naléhat na Ukrajinu, aby zastavila zneužívání policejní moci, je popsáno kriminální chování ukrajinské policie a časté používání mučení, bití a vymyšlených obvinění s tím, že k potrestání policie dochází vzácně. Dalším materiálem je zpráva z 6. 10. 2011 o policejním mučení na Ukrajině, pojednávající o korupci a nedostatečném vyšetřování policejní kriminality s tím, že zneužívání policejní moci není stíháno. Soudu byl dále předložen úmrtní list Olexandra Volodymyroviče Savčuka (zemřel dne 11. 5. 2012), a lékařské potvrzení úmrtí č. 769, vydané pro účely pohřbu, s tím, že jako příčina úmrtí je označen dřívější infarkt myokardu. Rovněž byl čten překlad článku, který vyšel v ukrajinských internetových novinách a který byl přeložen z ukrajinského jazyka do českého, v němž autorka popisuje celou událost nehody a navazujících skutečností.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním

občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželu osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Předně soud k námitkám žalobkyně, že nebyly přeloženy všechny předložené dokumenty z jejího CD nosiče uvádí, že správní orgán se k této problematice na str. 5 svého rozhodnutí ze dne 16. 4. 2012 vyjádřil, uvedl, že rozhodně nemíní zpochybňovat tvrzení žadatelky ohledně skutečností, které chtěla naskenovanými a uloženými dokumenty na tomto médiu prokázat, proto k jejich přeložení do českého jazyka nepřistoupil, popis uvedených událostí prostřednictvím výpovědí žalobkyně považuje za vyčerpávající. Za tohoto stavu tak je soud přesvědčen, že provedení překladů nebylo nutné, neboť správní orgán žalobkyní uváděné skutečnosti nijak nezpochybňoval, bral v úvahu veškeré sdělené informace, pouze dospěl k závěru, že postupy ukrajinských orgánů zdravotnictví, policie, prokuratury či postup ombudsmanky není oprávněn přezkoumávat a zaujímat k jejich zákonnosti či správnosti své závěry. Posoudil, zda na základě žalobkyní sdělených skutečností lze dospět k závěru, že byla v zemi původu azylově relevantně pronásledována, či zda jí a její nezletilé dceři v případě návratu hrozí azylově relevantní vážná újma a dospěl k závěru, že na základě všech výpovědí tomu tak není. K nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci tak z výše uvedeného důvodu nedošlo. Dále soud konstatuje, že na str. 7 – 10 napadeného rozhodnutí správní orgán velmi podrobně reagoval na všechny rozhodné skutečnosti, které žalobkyně uváděla v průběhu správního řízení a tyto vcelku velmi logicky utřídil a vyvodil z nich závěr, že azylově relevantní skutečnosti se v tomto příběhu nevyskytují. Soud pak po pečlivém

přezkoumání a projednání věci s učiněným závěrem správního orgánu souhlasí. Žalovaný považuje žádost žalobkyně za snahu, jak v České republice dosáhnout legálně možnosti pobývání a odkazuje na zákon o pobytu cizinců, když podrobně rozebírá, že ani z jednání zdravotnických zařízení, soudů či policie nelze vysledovat tíhu pronásledování z důvodu národnosti žalobkyně. Správní orgán dále hodnotil fakt, že orgány Ukrajiny se záležitostí žalobkyně zabývaly, soud s jeho hodnocením souhlasí, a to i se závěrem o určité nadnesenosti tvrzení žalobkyně o nebezpečí života ze strany konkrétního majora od policie, který se měl představit včetně hodnosti a žalobkyni jménem policie vyhrožovat. Je s podivem, že poté, co žalobkyně vcelku neohroženě trvala na potrestání viníka autonehody, dotyčného pracovníka policie by ponechala se znalostí jména a hodnosti bez jakéhokoliv požadavku odpovědnosti či potrestání rodině vyhrožovat. Soud se s ohledem na všechny skutečnosti, které příběh žalobkyně provázejí, ztotožnil i s touto úvahou žalovaného. Soud je přesvědčen, že s ohledem na podklady, které jsou součástí spisu, je patrné, že v zemi původu existují reálně jak státní, tak i policejní a soudní instituce, které i žalobkyně konečně využila pro svoji věc, které se věcí zabývaly, bylo možné využít institutů odvolacích, které však rodina již nevyužila. Na tyto skutečnosti žalovaný ve svém rozhodnutí poukazuje a soud mu v tomto směru musel dát za pravdu, nemůže proto souhlasit s námitkou, uplatněnou v doplnění žaloby v tom směru, že žalobkyně nemohla získat v zemi původu od státu, strany nebo organizací, tedy poskytovatelů ochrany ve smyslu kvalifikační směrnice, patřičnou a potřebnou ochranu. Žádné informace o žalobkyni uváděném zastrašování tyto příslušné instituce nedostaly, proto nelze předem předpokládat, že by snaha žalobců o poskytnutí pomoci byla marná či nedostatečná. Manžel žalobkyně své napadení neoznámil, příslušné orgány neobdržely žádné oznámení o výhrůžných telefonátech, k uvedenému žalobnímu závěru tak dle přesvědčení nelze dospět, a to ani s reflexí na provedené důkazy, které sice potvrzují, že v zemi původu funguje dosti rozsáhlá policejní korupce, ovšem s ohledem na danou konkrétní věc dle přesvědčení soudu nelze uzavřít, že pro žalobkyni tak byla zcela uzavřena jakákoliv cesta domoci se svého práva a ochrany. Soud nepřistoupil právě s ohledem na výše uvedené na žalobní námitku, že v daném případě byla obava žalobkyně z azylově relevantního pronásledování opodstatněná, neboť pouze zcela předjímal, že jí není pomoci, ač tomu tak jistě ve skutečnosti nebylo. Soud po přezkoumání a projednání věci dospěl jednoznačně k závěru, že podstatou výhrůžek nebyla gruzínská národnost žalobkyně, ale fakt, že byla poškozenou v důsledku autonehody a žádala, aby viník byl soudně stíhán a potrestán a na nabízené vyrovnání mimosoudní přistoupit nechtěla. Na takové jednání měla jistě plné právo, došlo následně k určitým výhrůžkám, zcela jistě ze strany viníka, možná i některého pracovníka policie, ovšem nelze uzavřít, že se jednalo o azylově relevantní tíži vyhrožování, kdy rodině nezbylo, než odjet ze země původu, neboť zde jistě byla řada možností, jak se alespoň pokusit o získání patřičné ochrany prostřednictvím orgánů země původu. Soud měl k dispozici informace o zemi původu, které dle namítaného rozhodnutí NSS ze dne 4. 2. 2009 jistě vyhovují potřebným požadavkům, v podkladech není zastíráno, že problémy v tomto směru na Ukrajině existují, nicméně, jak uvedla pověřená pracovnice žalovaného – nelze však uzavřít, že Ukrajina je nějakou „rozvrácenou“ zemí, kde by příslušné instituce nefungovaly. S námitkami, týkajícími se manžela žalobkyně se soud vypořádal v rozhodnutí sp. zn. 29 Az 11/2012 z téhož dne a proto

na toto plně odkazuje. Soud se zabýval další námitkou žalobkyně v tom směru, že jejím hlavním důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebyla legalizace zdejšího pobytu, soud chápe, že žalobkyně spolu s rodinou mohla po popsanych událostech pociťovat vcelku vážné obavy o další osud, nicméně nemohl z výše uvedených důvodů uzavřít, že tato obava byla azylově relevantní ve smyslu zákona o azylu, který upravuje možnost udělení mezinárodní ochrany v České republice, a pokud nemohl takto zhodnotit jí uváděné obavy, nezbyvá, než přistoupit k témuž závěru, jaký učinil správní orgán, tedy, že situaci žalobkyně je možné řešit právě prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců. Na závěru, takto učiněném v této konkrétní věci nemůže, dle přesvědčení soudu, ničeho změnit ani např. odkaz na konstatování podkladu MZ USA o zaznamenané praxi tlaků výkonné a zákonodárné moci na soudnictví Ukrajiny, včetně poznamenání korupcí a neefektivitou.

Soud dále konstatuje, že podmínky ust. § 13 splněny v dané věci nejsou a pro rozhodování o existenci či neexistenci důvodů, hodných zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu měl žalovaný dostatek podkladů. Závěry, k nimž soud dospěl se pak vztahují i na skutečnosti, které žalobkyně vypověděla o situaci nezletilé dcery.

Na str. 11 – 13 svého rozhodnutí se správní orgán zabýval tím, zda v dané věci žalobkyním nehrozí v případě návratu do země původu azylově relevantní vážná újma ve smyslu ust. § 14a) zákona o azylu. Soud souhlasí s odůvodněním správního orgánu v této věci, neboť z ničeho nelze usoudit, že by žalobkyni a její nezletilé dceři hrozilo v případě návratu na Ukrajinu uložení trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení či trestání tak, jak má na mysli výklad těchto pojmů a jak ho též vyložil žalovaný na str. 11 rozhodnutí. Vycestování žalobkyně a její dcery není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky a ze všech podkladů je patrné, že by návratem na Ukrajinu nehrozilo ani nebezpečí jakéhokoliv svévolného násilí, plynoucího z mezinárodního či vnitřního ozbrojeného konfliktu. Za zjištěného, projednaného a popsaného stavu věci tedy soud dospěl k závěru, že žalobu žalobkyně, kterou podala jménem svým a své nezletilé dcery nelze posoudit jako důvodnou a soud ji proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný správní orgán náhradu nákladů řízení nežádal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li

poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 14. února 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně